

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella 6.6.2025

ASIA

Päätös maa-aineslain 4 §:n ja ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaisesta lupahakemuksesta sekä maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta pyynnöstä aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

Destia Oy (2163026-3)

LAITOS/TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Destia Oy hakee maa-aineslupaa maa-aineksen ottamiseen sekä ympäristölupaa maa-aineksen murskaamiseen. Kyseessä on vanhan maa-ainesten ottamisalueen maisemointiin tähtäävä toiminta.

Hakemuksen mukainen toiminta-alue sijaitsee Tervolan Yli-Paakkolassa Ulko-Salonahossa tilalla Salonahon sora-alue RN:o 845-407-30-1.

Ottamisalueen koordinaatit N=7324250 ja E=393030.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 § mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. YSL liite 1 taulukko 2 kohta 7 e mukaan luvavaraisia toimintoja ovat kiinteä murskaamo tai sellaiselle tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää, ovat lupavelvollisia. Koska toiminta sijoittuu tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa, on hakemuksen mukaiseen toimintaan oltava ympäristölupa. (YSL 28 §)

MAL 4 a § ja YSL 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee murskaamista käsittelyä koskevan ympäristölupa-asian. (YSL 27 §, YSA 2 §)

Rovaniemen kaupungin ja Tervolan kunnan välisen sopimuksen mukaan Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen hoitaa Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät.

Rovaniemen kaupungin hallintosäännön mukaan Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta.

LUPAHAKEMUKSEN VIREILLETULO

Lupahakemus on tullut vireille 12.3.2024. Hakemusta on täydennetty tai muutettu 23.4.2024, 19.6.2024, 15.9.2024 sekä 24.10.2024.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Meri-Lapin ympäristölautakunta on myöntänyt alueelle maa-ainesluvan 17.6.2014 § 87 (36195) ja ympäristöluvan 23.6.2014 (2/2014). Molemmat luvat ovat päättyneet 30.6.2024.

Luvan hakija omistaa hakemuksen mukaisen alueen.

Lupahakemuksen mukaisella alueella ei ole kuntatason kaavoja. Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Lisäksi toiminta-alue on maakuntakaavassa merkitty sijaitsevan tärkeällä tai vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

LAITOKSEN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Hakemuksen mukainen toiminta-alue sijaitsee Tervolan Yli-Paakkolassa Ulko-Salonahossa tilalla Salonahon sora-alue RN:o 845-407-30-1. Vanha ottamisalue sijaitsee noin 9,5 km Tervolasta lounaaseen. Kulkuyhteys toiminta-alueelle tapahtuu Arpelantien ja paikallisen metsäautotien kautta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 3 km ja lomarakennukset noin 3,5 km etäisyydellä ottamisalueelta. Toiminta-alue sijoittuu Ulko-Salonahon 2-luokan pohjavesialueelle (1284509). Alueen läheisyydessä ei sijaitse muinaismuistolain mukaisia kohteita. Lähin merkittävä vesistö on

Kemijoki noin 3,5 m etäisyydellä idässä. Alueen kaakkoispuolella noin 500 m etäisyydellä sijaitsee yksityismaiden luonnonsuojelualue Wilhelmiinan aho (YSA249405). Toiminta-alueelta tai sen arvioidulta vaikutusalueelta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, ei liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja.

Pohjavesialue

Hakemuksen mukainen alue sijoittuu Ulko-Salonahon 2 luokan vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle (1284509). Pohjavesialue sijoittuu todennäköisesti heikosti lajittuneeseen sora- tai moreenimuodostumaan, jossa on hyvin vettä johtava kerros. Pohjaveden päävirtaussuunta on koilliseen. Alueella on vuonna 1971 tehty pohjavesiselvitys (Hajanaisia tutkimuksia Tervolan kunnassa). Tutkimusten yhteydessä tehdyn antoisuuspumppauksen perusteella tutkimuspisteen 3 antoisuus on ollut noin 180 m³/d. Tutkimuspiste 3 sijaitsee Salonahon sora-alueella. Lapin ELY-keskus on aluetta koskeneen aiemman lupamenettelyn yhteydessä antamassaan lausunnossa (12.5.2014, LAPELY/135/07.01/2014) rinnastanut kyseisen tutkimuspisteen tutkittuun vedenottamonpaikkaan ja todennut suunnitellun ottamisalueen siten sijoittuvan myös tutkitun vedenottamonpaikan arvioidulle lähisuojavähyhykkeelle.

TOIMINTA

Maa-aineslupaa haetaan viiden (5) vuoden aikana toteutettavalle yhteensä 50 000 m³ suuruiselle maa-aineksen otolle. Hakemuksen mukaan suunniteltu ottamistaso on +44.50 (N2000) ja ottamissyvyys on 1-14 m. Toiminta-alueen pinta-ala on 7,2 ha, josta ottamisalueen pinta-ala on 0,95 ha. Maa-aines käytetään tie- ja muuhun infrarakentamiseen mm. Tervolan kunnan alueella olevien yleisten teiden rakentamiseen ja kunnossapitoon.

Ympäristölupaa haetaan maa-aineksen murskaamiseen. Toiminta ei ole jatkuvaa, vaan tuotantojaksoja on kysynnän mukaan. Murskaustoiminta alueella on kausittaista kiviaineksen kysynnän mukaan. Murskausjaksoja arvioidaan olevan alueella keskimäärin kerran vuodessa. Yhden murskausjakson pituus on kerrallaan noin 3–10 viikkoa. Alueelta murskattavan maa-aineksen määrä on keskimäärin noin 20 000 tonnia vuodessa ja maksimissaan 100 000 tonnia vuodessa. Hakemuksessa esitetään seuraavia toiminta-aikoja: murskaus arkipäivisin (ma-pe) klo 6.00-22.00 välisenä aikana sekä kuormaaminen ja kuljetus päivisin (ma-su) klo 6.00-22.00 välisenä aikana.

Murskauslaitos on siirrettävä eli laitos tuodaan alueelle jokaista toimintakertaa varten ja viedään pois kunkin urakan päätyttyä. Työmaa-alue pidetään siistinä maa-aines- ja ympäristölupien mukaisesti.

Turvallisuus ja liikenne

Kulku alueelle tapahtuu Arpelantien ja paikallisen metsäautotien kautta. Sekä alueelle tuotavien että sieltä lähtevien materiaalien kuljetukset tehdään kuorma-autoilla. Liikennettä on aktiivisina aikoina noin 30-40 autoa vuorokaudessa. Liikenteen määrä vaihtelee huomattavasti rakennushankkeiden ja murskeiden menekin mukaan. Esi-merkiksi viettäessä materiaalia tietyn, käynnissä olevan rakennushankkeen työmaalle liikennettä alueelle voi hetkellisesti olla enemmän. Rakennushankkeet painottuvat yleensä kesäaikaan. Toisaalta on myös kausia, jolloin alueella ei ole lainkaan toimintaa eikä liikennettä.

Alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan. Ottamisalueen rajat merkitään maastoon. Korkeustaso merkitään korkokolmioin tai -merkein siten, että ottamissyvyyttä ja ottamistasoa voidaan ottotoiminnan yhteydessä seurata ja valvoa. Ottamistoiminnan aikana jyrkät rintaukset suojataan esim. lippusiimalla tai vastaavalla turvallisuuden varmistamiseksi. Työmaa-alueesta varoitetaan kyltein.

Tukitoiminta-alue

Alueella on tarvittaessa toimisto- ja taukotilat, varastokoppeja, polttoainesäiliöt, konttivaunu jätteiden varastointia ja lajittelua varten sekä alue työkoneiden yöaikais- ta pysäköintiä varten. Em. tukitoimintojen paikkaa voidaan siirtää ottamisen etene- misen mukaan, minkä vuoksi sille ei ole osoitettu yksittäistä paikkaa suunnitelmapii- rustuksissa. Polttoaine säilytetään ja koneiden tankkaus suoritetaan alueelle raken- nettavalla suojatulla tankkauspaikalla. Milloin tankkauspaikka ei ole käytössä, se pei- tetään vedenpitävällä pressulla. Näin estetään sadeveden kerääntyminen tankkaus- paikalle.

Polttoaineet ja kemikaalit sekä niiden varastointi

Arvio polttoöljyn kulutuksesta on keskiarvo, joka perustuu Destia Oy:n ja sen aliura- koitsijoiden murskausasemilla kulutetun polttoöljyn ja tuotettujen materiaalien mää- rään (kevyen polttoöljyn kulutus tonneina / tuotettu tonni mursketta). Voiteluaineita ja hydraulikkaöljyä varastoidaan kerrallaan maksimissaan 200 kg omissa astioissaan, murskauslaitoksen mukana kulkevassa pohjaltaan suojatussa varastokontissa. Alueel- la varastoitavien kemikaalien määrät on esitetty taulukokossa 1.

Taulukko 1. Toiminta-alueella varastoitavat polttoaineet ja kemikaalit.

Kemikaali	Keskimääräinen kulutus vuodessa	Maksimikulutus vuodessa	Varastointi- paikka
Kevyt polttoöljy	19	76	Toiminta-aikana tuotantoalue, kaksoisvaipallinen säiliö
Voiteluaineet ja hydraulikkaöljyt		200 kg	Toiminta-aikana tuotantoalue, kontti

Energian käyttö

Murskauslaitoksen tarvitsema energia tuotetaan polttomoottoreilla tai energialähteenä on aggregaatilla tuotettava sähkövirta. Työkoneiden polttomoottorit toimivat kevyellä polttoöljyllä.

Veden käyttö

Vettä käytetään tarvittaessa murskaus- ja tiepölyn torjuntaan. Vesi tuodaan paikalle säiliöautolla. Murskauslaitoksen vedenkulutus on noin 10 m³/vrk. Talousvettä käytetään urakan aikana pieniä määriä, arviolta 100-200 litraa/vrk.

Toiminnassa syntyvät jätteet

Jätteitä syntyy ainoastaan murskauslaitoksen toiminnan aikana. Tavanomaisessa toiminnassa syntyy lähinnä sekajätettä ja pieniä määriä ongelmajätettä. Öljynvaihdot tms. jätettä synnyttävä kaluston huolto tehdään muualla. Kaikki jätteet lajitellaan ja kerätään niitä varten varattuun keräysastiaan. Keräysastiat säilytetään murskauslaitoksen mukana kiertävässä tiivispohjaisessa, lukitussa varastokontissa. Hyötykäyttöön soveltuvat jätejakeet kierrätetään. Muut jätteet toimitetaan paikkaan, jolla on lupa ko. jätteen käsittelyyn. Taulukossa 2 on esitetty toiminnassa syntyvien jätteiden määrät, varastointi ja toimituspaikat.

Taulukko 2. Toiminnassa syntyvät jätteet.

Jätenimike	Arvioitu määrä	Varastointi	Toimituspaikka
Sekajäte	3 000-5 000 l/a	Kerätään kannellisiin jäteastioihin	Toimitetaan jäteasemalle
Jätevedet	1-3 m ³	Johdetaan umpisäiliöön	Toimitetaan jätevedenpuhdistamolle
Vaarallinen jäte (jäteöljyt, akut, öljynsuodattimet jne.)	500-1 500 l/a	Kerätään erilleen suljettuihin, merkittyihin astioihin ja varastoidaan lukittavassa varastokontissa	Toimitetaan urakoitsijan toimesta hyväksytyyn käsittelypisteeseen
Metalliromu	1 000-2 000 kg/a	Kerätään kuormalavalle	Toimitetaan romunkeräykseen

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Pintamaa on osittain poistettu aikaisempina toimintavuosina kaivetulta alueelta. Pintamaat on käytetty osittain nykyisen ottamisalueen luiskien maisemointiin.

Tämän ottamissuunnitelman mukaisella ottamisalueella on noin 0,61 ha aluetta, jolla on vielä humuspitoista pintamaata. Välivarastoitavaa pintamaata syntyy tältä alueelta arviolta noin 1830 m³ (kuorittava ala n. 6100 m², pintamaakerroksen keskimääräinen paksuus 0,3 m). Laskennallinen pintamaan määrä on yhteensä noin 1830 m³. Toiminnassa ei synny ylijäämämateriaalia tai muuta sivukiveä, sillä kaikki käyttökelpoinen kiviaines hyödynnetään. Pintamaa hyödynnetään kokonaisuudessaan alueen muotoiluun. Alueelta peräisin oleva puhdas pintamaa ei aiheuta ympäristövaikutuksia.

Alueen jälkihoito ja maisemointi

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Nykyisen ottamisalueen, sekä suunnitelma-alueella olevat aikaisemman ottamistoiminnan seurauksena syntyneet jyrkät luiskat loivennetaan noin kaltevuuteen 1:3. Alueelta kuoritut pintamaat käytetään kokonaisuudessaan alueen maisemointiin. Aluetta hoidetaan jo ottamisen aikana niin, että alue siistiytyy ja säilyy ihmisille ja ympäristölle turvallisena. Jälkihoitokuluiksi arvioidaan 10 000 euroa. Arvioon sisältyvät siistiminen ja pohjan ja luiskien muotoilu, alueella olevan pintamateriaalin levitys sekä muut kulut esim. suunnittelutyö.

Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti ottamisen yhteydessä, jolloin mm. konetyön kustannukset ovat pienemmät. Mikäli alueen kaavoitukseen tai muuhun maankäytön suunnitteluun tulee oleellisia muutoksia luvan aikana, jälkihoitosuunnitelma päivitetään muutosten mukaiseksi ottamistoiminnan loppuvaiheessa.

HAKIJAN SELVITYS YMPÄRISTÖKUORMITUKSESTA JA SEN RAJOITTAMISESTA

Melu ja värinä

Melua aiheutuu ainoastaan silloin, kun alueella on toimintaa. Toiminnassa melua syntyy murskauksessa, kuljetuksissa ja kuormauksessa sekä seulonnessa. Merkittävin yksittäinen melunlähde on murskauskäyttö. Kuormaus ja työkoneet, esim. peruutushälyttimien ääni, voivat ajoittain nostaa melutasoa. Äänen kuuluvuus ympäristöön vaihtelee mm. sääolosuhteista ja vuorokaudenajasta riippuen. Ympäristömelun häiritsevyyden arvioinnissa käytetään melun A-painotettua keskiäänitasoa. Valtioneuvoston päätös (993/1992) melutason ohjearvoista antaa asumiseen käytettävillä alueille päiväajan (klo 7-22) ohjearvoksi 55 dB (melun A-painotettu keskiäänitaso, ekvivalenttitaso) ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla 45 dB (A).

Salonahon sora-alueella melun syntyä ja sen leviämistä ehkäistään eri tavoin. Ensimmäisessä melun leviämistä ehkäistään sijoittamalla toiminnot siten, että melulle asetettujen ohjearvojen ylityksiä ei tapahdu. Melun leviämistä ehkäistään luontaiset maastonmuodot sekä aluetta ympäröivä puusto. Meluhaittaa vähentävät osaltaan myös kaluston säännöllinen kunnossapito ja huolto ja muut laitetekniset ratkaisut. Murskaus on kausittaista ja vuosittainen toiminta-aika on suhteellisen lyhyt. Toimintajaksoista voidaan tiedottaa lähimpiä asukkaita etukäteen. Toiminta on mahdollista toteuttaa siten, että toiminnasta ei aiheudu melun ohjearvojen ylityksiä asutuksen kohdalla.

Päästöt ilmaan

Alueella toimivien koneiden polttomoottoreista syntyy päästöjä ilmaan. Ilmapäästöjen määrää minimoidaan koneiden ja laitteiden säännöllisellä huollolla ja kunnossapidolla. Ilmapäästöjen määrät on esitetty taulukossa 5. Laskenta perustuu Destia Oy:n tilastoituun keskimääräiseen polttoainekulutukseen per tuotetonni, keskimääräiseen ja maksimituotantomäärään sekä kevyen polttoöljyn ominaispäästöihin.

Pölypäästöjä syntyy murskausprosessin eri vaiheissa ja jonkin verran murskeen siirrossa (kuormaus, kuljetukset) ja seulonnessa. Syntyvän pölyn määrään ja leviämiseen

vaikuttavat useat tekijät, kuten murskauksessa ja seulonnassa valmistettavan tuotteen raekoko, raaka-aineen ominaisuudet, ilman suhteellinen kosteus ja tuuliolosuhteet. Pölyn leviämistä estetään olosuhteiden ja mahdollisuuksien mukaan koteloimalla laitoksen kuljettimet ja seulat. Pölyämistä vähennetään myös pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimmat pieninä. Alueen maapohjan pölyäminen estetään tarvittaessa kastelemalla.

Toiminnassa käytettävien polttonesteen palamisen yhteydessä ilmaan pääsee hiukasia 0,2-2,3 tonnia, typen oksideja 0,3-0,7 tonnia, rikkidioksideja 0,000-0,001 tonnia ja hiilidioksidia 72,5-251,8 tonnia vuodessa.

Päästöt pinta- ja pohjaveteen sekä maaperään

Murskausprosessissa ei synny jätevesiä. Murskauslaitoksen sosiaalitalan käymälän jätevedet johdetaan umpisäiliöön ja viedään jätevedenpuhdistamolle. Vaihtoehtoisesti käytetään kuivakäymälää. Toiminnassa ei synny päästöjä maaperään.

VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Vaikutukset maisemaan, luonnonolosuhteisiin ja pinta- ja pohjavesiin

Hakemuksen mukainen suunnitelma-alue on jo avattu, aikaisemmin toiminnassa ollut ottamisalue. Hakemuksessa ei esitetä muutoksia aiempaan toimintaan nähden. Aikaisempien lupakausien aikana suurin yksittäinen vaikutus on ollut paikallismaiseman muuttuminen. Toiminta jo avatulla alueella ei enää oleellisesti muuta maisemaa.

Otettavaksi suunnitelluilla alueilla ei havaittu erityisiä luontoarvoja. Kaiken kaikkiaan suunnitelma-alue sijaitsee kokonaisuudessaan alueella, joka on ihmisen toiminnan vaikutuksen alainen. Aluetta ei voida pitää erityisen luonnontilaisena.

Toiminnan lähtökohta on, ettei siitä saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun ai määrään. Öljytuotteiden käsittely ja varastointi järjestetään siten, ettei niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumista. Asianmukaisesti toteutettu ottaminen ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole aikaisempaa suurempaa vaikutusta alueen ympäristöön.

Melu- ja pölyvaikutukset

Melu- ja pölyvaikutukset ovat toiminnanaikaisia. Melunhallinta ja pölyvaikutusten estäminen ja hallinta on esitetty kappaleissa 6.1-6.2. Hakemuksen mukainen toiminta vastaa alueen aiempaa toimintaa. Hakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole aikaisempaa suurempaa vaikutusta alueen ympäristöön.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Laitosten toiminnasta pidetään käyttöpäiväkirjaa, johon kirjataan mm. päivittäinen tuotantoaika, tuotantomäärä, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeat-

vat tilanteet. Syntyvää melua ja pölyä arvioidaan tuotannon aikana jatkuvasti aistinvaraisesti. Päästöt pidetään hakemuksen mukaisena tarkkailemalla ja huoltamalla laitteita päivittäin. Käyttöpäiväkirjat ovat pyydettäessä valvontaviranomaisen nähtävissä. Merkittävät poikkeamatilanteet alueella ilmoitetaan valvontaviranomaiselle välittömästi.

Ympäristöluvan mukainen raportti toimitetaan vaadittaessa vuosittain Tervolan kunnan valvontaviranomaiselle. Alueelta otettavien maa-aineksen määrä ja laatu ilmoitetaan maa-aineslupaviranomaisille vuosittain maa-aineslain 23a §:n mukaisesti.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Toiminta ei sisällä merkittäviä ympäristöriskejä. Murskauskalusto on tekniikaltaan rinnastettavissa normaaliin maarakennuskalustoon. Ympäristön pilaantumisesta voisi aiheuttaa öljyvahinko tai luvattomien kuormien tuonti alueelle. Riskienhallinta tehdään kahdella tasolla.

Toimintatavat

Kaikessa polttonesteiden käsittelyyn liittyvässä toiminnassa tiedostetaan siihen liittyvät riskit ja toimitaan sen edellyttämällä huolellisuudella. Työkoneita ei pestä eikä huolleta alueella. Alueella on aina riittävä määrä imeytysmattoja tms. imeytysmateriaalia. Työn aikana noudatetaan Destia Oy:n työ- ja ympäristönsuojeluohjeita. Alueella ei sallita öljyä vuotavien työkoneiden ja autojen työskentelyä. Alue pidetään yleisilmeeltään siistinä ja kulkuväylät esteettöminä.

Rakenteelliset suojaukset

Polttonestettä kuljettavat säiliöautot ovat ADR-/VAK-hyväksytyjä. Tankkaus on poikkeuksetta valvottu tapahtuma. Polttoaine säilytetään ja koneiden tankkaus suoritetaan rakennettavalla suojatulla tankkauspaikalla. Murskauskaluston hydraulikkaöljyt, voiteluaineet sekä jäteöljyt varastoidaan laitoksen mukana kulkevassa lukittavassa varastokontissa. Varastokontin pohja on tiivis sekä reunoiltaan korotettu, mikä estää mahdollisten vuotojen pääsyn maaperään. Suojausten kunto varmistetaan normaalien työmaatarkastusten yhteydessä. Vuodon sattuessa ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin, joilla vuoto torjutaan sekä maaperä puhdistetaan. Kaikista ympäristövahingoista ilmoitetaan välittömästi Tervolan kunnan pelastus- ja ympäristöviranomaiselle ja ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin vahingon torjumiseksi.

PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN (BAT) SOVELTAMINEN

Murskausalalle ei toistaiseksi ole laadittu yleiseurooppalaisia BAT -vertailuasiakirjoja. Yleisesti alan parhaana käyttökelpoisena tekniikkana voidaan pitää kaikkia raaka-aineiden kulutuksen ja ympäristövaikutusten minimointiin tähtääviä toimia ja laitteita, kuten tuotantoprosessin optimointi, pöly-, melu- ja maaperäsuojaukset, säännölliset huollot, ympäristöjärjestelmät ja ammattitaitoisen henkilökunnan käyttö. Kiviainestuotannon parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta on julkaistu Suomen ympäris-

tökeskuksen ja eri kiviainestuotannon toiminnanharjoittajien (Infra ry) Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa -julkaisu, johon on koottu taustatietoa mm. alan parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta (BAT). Salonahon sora-alueen toiminnassa noudatetaan em. julkaisussa esitettyjä toimintaperiaatteita. Paikalliset olosuhteet ja toiminnan laajuus huomioiden toiminnassa käytetään parasta mahdollista tekniikkaa hakemuksessa esitetyllä tavalla.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Luvan hakija Destia Oy hakee alueelle maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman. Toiminta ei sijoitu erityisen luonnontilaiselle alueelle. Toiminnan aloittaminen ei vahingoita täysin koskematonta luontoa. Toiminta ei ole ristiriidassa alueen maankäytön suunnitelmien kanssa. Etäisyys asutukseen on riittävä. Toiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset, melu ja pöly, ovat toiminnanaikaisia, eivät pysyviä. Toiminnassa noudatetaan lupapäätöksiä ja niiden ehtoja. Toimintaa tarkkaillaan tässä suunnitelmassa esitetyllä tavalla ja mahdollisiin ympäristöriskeihin on varauduttu. Toiminta ei vaaranna yksityisiä tai yleisiä etuja. Toiminnan lykkääntyminen mahdollisen valitusprosessin ajaksi sen sijaan voi aiheuttaa hakijalle merkittävää liiketaloudellista haittaa. Toiminnan aloittaminen ei yllä mainituista syistä tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

ASIAN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Maa-aines- ja ympäristölupa-asian vireilläolosta on kuulutettu Tervolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 19.2.–28.3.2025 välisenä aikana. Ilmoitus hakemuksen vireilläolosta on julkaistu Tervola-lehdessä 19.2.2025. Asian vireilläolosta on erikseen annettu tieto niille, joita asian on katsottu erityisesti koskevan. Hakemusasiakirjat ovat kuulutusaikana olleet nähtävillä myös kunnanvirastossa (os. Keskustie 81) viraston aukioloaikoina. (MAL 3 §, YSL 44 §)

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen sekä kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunnot. (MAL 4 §, YSL 36 §)

Lapin ELY-keskuksen aiemmat lausunnot

Lapin ELY-keskus on antanut hakemuksesta lausunnot 19.4.2024, 15.5.2024 sekä 20.12.2024 (LAPELY/1463/2024).

Lapin ELY-keskuksen lausunto 20.12.2025

Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu tutkitun vedenottamopaikan arvioidulle lähisuojavaiohykkeelle. Suunniteltu soranottotoiminta sijoittuu pohjavesialueen keskiosaan, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle vanhan ottoalueen yhteyteen. Lapin ELY-keskus toteaa, että valtakunnallisen ohjeistuksen perusteella tutkitun ve-

denottamopaikan lähisuojaväyhykkeelle ei tule kohdistaa uutta maa-ainesten otto-toimintaa, ja katsoo, että alueella on siten mahdollista toteuttaa vain vanhan otto-alueen jälkihoitoon ja maisemointiin tähtäävää lyhytaikaista maa-ainesten ottamista eli ns. maisemointiottoa. ELY-keskus katsoo, että alueen lopulliseen jälkihoitamiseen tähtäävään ottamistoimintaan viiden vuoden aikana ei tarvita vesilain mukaista lupaa. Lapin ELY-keskus katsoo, että kyseessä oleva ottamisalue on tarpeen jälkihoitaa. Jälkihoidon avulla vähennetään esimerkiksi ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia pohjaveteen sekä sopeutetaan alue ympäröivään luontoon.

Lapin ELY-keskus on lausunut aiemmin hakemuksesta 19.4.2024 ja 15.5.2024 (LA-PELY/1463/2024). ELY-keskus on todennut, että alkuperäisessä hakemuksessa on ollut puutteita, ja edellyttänyt lupahakemusta päivitettäväksi mm. ottomäärän, -ajan ja -tarkoituksen sekä pohjaveden pinnan päälle jätettävien suojakerrospaksuuksien ja murskausalueen suojausratkaisujen osalta. ELY-keskus on katsonut, että muutoin suunnitellulle toiminnalle tulisi hakea maa-aineslain 3 §:n mukaisesti vesilain (587/2011) mukaista lupaa.

Muutetussa hakemuksessa on tarkennettu ELY-keskuksen lausunnossa edellyttämiä asioita, kuten pienennetty haettavaa ottomäärää ja -aikaa, kasvatettu suojakerrospaksuutta sekä tarkennettu alueelle suunniteltua murskaustoimintaa ja suojausratkaisuja. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että muutetussa hakemuksessa ei ole otettu kantaa siihen, paljonko (% tai k-m³) kokonaisottomäärästä (50 000 k-m³) on tarkoitus käyttää alueen maisemointiin ja paljonko muuhun toimintaan. Myös maisemointitoimet alueella on esitetty melko suppeasti. Tältä osin ELY-keskus edelleen korostaa, että maisemointiottamisen tarkoituksena on käyttää saatava aines alueen jälkihoitotöihin, eikä hyötyä siitä taloudellisesti. Lupaharkinnassa tulee huomioida ELY-keskuksen aiemmat lausunnot (19.4.2024 ja 15.5.2024), sekä edellä ja seuraavassa esitetyt asiat.

Ottamistoiminta ja suojakerrospaksuudet

Lapin ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueella toimittaessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Ottoalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta missään tilanteessa ja että pohjaveden pinnan päälle jää aina vähintään kuuden (6) metrin suojakerros koskematonta maa-ainesta. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa. Toiminnassa tulee myös huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että pölyämisen ehkäisyyn ei tule pohjavesialueella käyttää suolaamista. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua, eikä pohjavesialueelle tule varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta. ELY-keskus myös muistuttaa, että kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty.

Murskaus

Lapin ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttava murskaustoiminta tulee ensisijaisesti sijoittaa aina arvioidun lähisuojavaikuttajien ulkopuolelle. Mikäli murskaustoiminnan sijoittaminen arvioidun lähisuojavaikuttajien ulkopuolelle ei ole mitenkään mahdollista, tulee pohjaveden suojaustoimenpiteet toteuttaa erityisen laadukkaasti. Ympäristönsuojelulain mukainen pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) on ehdoton. Seuraavassa on esitetty yleisiä periaatteita murskaustoiminnan järjestämiselle. ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä (esimerkiksi HDPE-kalvo) ja öljyjä kestäviä. Suojausratkaisun tekniset ominaisuudet tulee yksilöidä. Rakennettava suoja-alue tulee toteuttaa siten, ettei sinne pääse virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Tässä yhteydessä erityistä huomiota tulee kiinnittää suojausrakenteen reunavallien riittävään korkeuteen ja toimivuuteen. Suoja-altaaseen kertyviä vesiä ei pohjavesialueella voida imeyttää maaperään (YSL 17 §). Suojaukseen liittyvät rakenteet on esitettävä valvovalle viranomaiselle ennen käyttöönottoa, ja valvojan viranomaisen on hyväksyttävä niiden käyttöönotto. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä. Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet.

Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee suoja-alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn. ELY-keskus myös muistuttaa, että pohjavesialueella voidaan murskata vain samalta pohjavesialueelta peräisin olevaa kiviainesta. Muualta tuotua ainesta ei pohjavesialueella saa varastoida tai murskata. Lisäksi jättemateriaalin murskaaminen ja varastointi on pohjavesialueella kielletty.

Tarkkailu

Muutetussa hakemuksessa ei ole erikseen esitetty suunnitelmaa pohjavesivaikutusten tarkkailemiseksi. Lapin ELY-keskus katsoo, että tarkkailua tulee tehdä pohjaveden pinnankorkeuden osalta neljä (4) kertaa vuodessa. Lisäksi, koska alueelle on myös suunniteltu murskaustoimintaa, ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pinnantason lisäksi alueella tulee tarkkailla myös pohjaveden laatua vähintään niinä vuosina kuin alueella on murskaustoimintaa. Pohjavesinäytteenottoon sertifioitujen tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet näytteenottovuosina kesäkuussa. Tehtävät veden laadun määritykset ovat vähintään: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus ja öljyhiili-vedyt (C4-C45, kevyet, keskiraskaat ja raskaat jakeet, määräysraja 50 µg/l). Määrittämismenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tulee osoittaa muulla tavalla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida pohjavedenpinnan taso.

Pohjaveden laadun ja pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti. Määritystulosten lisäksi tarkkailuraportista tulee ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrityksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että alueella sijaitsevien tai alueelle asennettavien havaintoputkien putkikortit on toimitettu Lapin ELY-keskukselle havaintopaikan tallennusta varten, jotta määritykset tekevä laboratorio voi toimittaa tarkkailutulokset myös suoraan pohjavesitietojärjestelmään (Pisara/Povet). Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että laboratorio vie tulokset pohjavesitietojärjestelmään.

Jälkihoito ja maisemointi

Koska kyseessä on pohjavesialueelle ja tutkitun vedenottamonpaikan läheisyyteen sijoittuva toiminta, on jälkihoitotöissä oltava erityisen huolellinen. On tärkeää, että jälkihoito- ja maisemointitöitä tehdään alueella oton edetessä vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Jälkihoitotyöt tulee yksilöidä mahdollisessa lupapäätöksessä. ELY-keskus katsoo, että Ulko-Salonahon alueella keskeinen jälkihoitotoimenpide on alueen metsittäminen alueelle tyypillisillä puuntaimilla. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että valvovalle viranomaiselle tulee esittää hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä tarkempi suunnitelma alueen lopullisesta maisemoinnista, sillä alueen jälkihoitotyöt ja maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä sekä tutkimustulokset aineksen puhtaudesta. ELY-keskus kuitenkin muistuttaa maisemointioton periaatteista, ja edellä todetusta, jonka mukaan amisemointiin tulee käyttää ensisijaisesti alueen omaa maa-ainesta. Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä

huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää. Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että pienimuotoinen ja alueen maisemointiin ja jälkihoitoon tähtäävä maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista ilman, että hankkeesta aiheutuu maa-aineslain tai vesilain vastaisia vaikutuksia, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat. ELY-keskus korostaa ottamisen vaiheistamista ja huolellista toimintakulttuuria ja muistuttaa, että pohjavesialueiden suojelussa tulee huomioida nykyisten vedenottotarpeiden lisäksi myös mahdollisesti tulevat vedenottotarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että toiminnanharjoittaja on aina vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Tervolan kunnan terveydensuojeluviranomaisen sähköposti 20.5.2025

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonnalla ole huomautettavaa hakemuksen suhteen, mikäli toiminta tapahtuu suunnitelman mukaisesti. Toiminta-alue ei ole tärkeällä pohjaveden muodostumisalueella eikä alueella ole vedenottoa, mutta muistutetaan, että pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai esitetty mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on toimitettu hakemuksesta annetut lausunnot. Hakija on antanut vastineensa.

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN RATKAISU

Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen myöntää Destia Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ja vanhan ottamisalueen lopulliseen maisemointiin sekä ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan maa-aineksen murskaamiseen Tervolan kunnan Yli-Paakkolan kylään tilalle Salonahon sora-alue RN:o 845-407-30-1. Toiminnassa on noudatettava tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä ja toissijaisesti hakemuksessa ilmoitettuja asioita, jos niistä ei ole lupamääräystä.

Toiminnalle myönnetään maa-aineslain 21 §:n sekä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen aloittamisoikeus.

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

1. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 50 000 m³. Hakijan on huolehdittava siitä, ettei ottamisessa ylitetä sallittua kokonaisottomäärää. (MAL 11 §, MAA 6 §)
2. Alueella saa murskata irrotettuja maa-aineksia enintään 100 000 tonnia vuodessa. Hakijan on huolehdittava siitä, ettei murskauksessa ylitetä sallittua murskausmäärää. (YSL 16, 17, 52 §, VNA 713/2014 15 §)
3. Ennen ottamistoiminnan aloittamista lupahakemuksessa esitetyn ottamisalueen nurkat on selkeästi merkitty maastoon (esim. paaluttamalla), maa-ainesten oton aloituskohtiin on merkitty hyväksytty ottamistaso, pohjavesiputki asennettuna ja pohjaveden pinnantaso mitattuna, hyväksyttävissä oleva lupapäätöksen mukainen vakuus on asetettuna sekä aloitustarkastus pidettynä. (MAL 11 §, MAA 6 §)
4. Ottamisalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi. Luvan hakijan tulee tarkistaa ottamisalueen korot riittävän usein, jotta sallittuja ottotasoja ei aliteta missään tilanteessa. Tämän varmistamiseksi luvan hakijan tulee toimittaa lupaviranomaiselle suunnitelma mittausten toteuttamisesta ja kirjaamisesta. Samalla luvan hakijan tulee esittää suunnitelma toimista, jos pohjaveden pinta tulee toiminnan yhteydessä vastaan. (MAL 11 §, MAA 6 §)
5. Alin sallittu ottamistaso on +44,50 (N2000). Maa-ainesten ottaminen voidaan ulottaa suunnitelman mukaisiin ottamistasoihin, kuitenkin siten, että ylimmän pohjavesipinnan yläpuolelle on aina jätettävä vähintään kuuden (6) metrin paksuinen suoja-kerros koskematonta maa-ainesta. Jos toiminnassa on menty alinta ottamistasoa syvemmälle, tulee tilanne korjata viipymättä, ja nostaa taso alueelta peräisin olevalla aineksella. Mikäli alueella on jo ennestään kohtia, joissa alin ottamistaso on alitettu, tulee nämä alueet tasata nykyiseen alimpaan ottamistasoon. (MAL 11 §, MAA 6 §)
6. Maa-ainesten ottaminen on järjestettävä siten, että ottamisalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Jyrkät rinteet on aidattava tai merkittävä selkeästi. Lippusiimojen käyttäminen on kielletty. Toiminta-alueen ympäristöön tulee laittaa riittävä määrä varoituskylttejä, jotka ovat näkyvissä myös talvella. (MAL 11 §, MAA 6 §)
7. Päivittäisessä toiminnassa tulee noudattaa seuraavia kellonaikoja:
 - murskausta saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 6.00-22.00
 - kuormaamista ja edelleen kuljetusta saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 6.00-22.00 välisenä aikana.
- Sunnuntaisin ja arkipyhinä melua aiheuttava toiminta alueella on kielletty. (YSL 7,52§, VNA 713/2014 15§, NaapL 17§, VNA 800/2010 8 §)
8. Toiminnan järjestämisessä tulee huomioida törmäpääskyjen mahdollinen pesintä alueella, ja että erityisen suurta melua aiheuttavat toimenpiteet tulee ajoittaa törmäpääskyn pesintäajan (1.5.–31.8.) ulkopuolelle.

9. Alueelle ei saa tuoda jätteitä tai ylijäämämaita eikä alueella saa varastoida tai murskata muualta tuotuja maa-aineksia. (YSL 16, 17, 52 §, VNA 713/2014 15 §)

Melua ja tärinää koskevat lupamääräykset

10. Toiminnassa syntyvän melun A-painotettu keskiäänitaso (L_{Aeq}) ei saa ylittää lähimmissä häiriytyvissä kohteissa ulkona piha-alueella mitattuna päivällä (klo 07:00–22:00) 55 dB eikä yöllä (klo 22:00–07:00) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melun A-painotettu keskiäänitaso ei saa ylittää päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB. (YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 § VNA 800/2010 7 §)

11. Murskausasema ja sen melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan siten, että ottamisalueen seinämät estävät äänen etenemistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Murskausaseman sekä lähimpien asuin- ja lomarakennusten välinen etäisyys tulee olla aina vähintään 300 m. Tukitoiminta-alue voidaan sijoittaa lähemmäksi kuin 300 metrin päähän häiriöille alttiista kohteesta. (VNA 800/2010 6 §, YSL 7 §, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

12. Murskattavan materiaalin ja valmiin murskeen varastokasat on sijoitettava alueelle mahdollisuuksien mukaan niin, että ne estävät melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntiin. (VNA 800/2010 6 §, YSL 7, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

13. Murskausaseman aiheuttamaa melua on lisäksi tarvittaessa torjuttava käyttämällä kotelointeja, kumituksia tai vastaavia muita parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia menetelmiä. (VNA 800/2010 6 §, YSL 7, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

14. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan melumittauksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä. (VNA 800/2010 13 §, YSL 7, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

Päästöjä ilmaan koskevat lupamääräykset

15. Toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä kastelulla, toimintojen sijoittelulla, putoamiskorkeuksien säätämällä, teknisillä ratkaisuilla kuten koteloinneilla tai muilla parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisilla menetelmillä. Ellei haitallista pölyämistä voida muutoin estää, pölyä aiheuttava toiminta on keskeytettävä. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 4 §, YSL 7, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §, JL 13 §)

16. Ajoneuvojen kuormien ja alueelle johtavien teiden pölyäminen on estettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu pölyhaittaa (esim. kastelemalla). Suolan käyttö pohjavesialueella on kielletty. (VNA 800/2010 4 §, YSL 7, 52 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

17. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan hiukkasmittauksia ja antaa hiukkaspäästöjen alentamista koskevia lisämääräyksiä. (VNA 800/2010 13 §, YSL 7, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §, NaapL 17 §)

Päästöjä maaperään ja pohjaveteen koskevat lupamääräykset

18. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja eikä siellä saa suorittaa työkoneiden huolto- tai korjaustoimenpiteitä. Välttämättömien korjaustoimenpiteiden, joita ei voida toteuttaa muualla, yhteydessä tulee käyttää imeytysmat-

toa tai muuta vastaavaa alustaan, jolla öljypitoisten yhdisteiden pääsy korjauspaikalla maaperään estetään. (YSL 7, 16, 17, 52 ja 66 §, VNA 800/2010 9, 12§, JL 13 ja 72 §)

19. Alueella saa varastoida vain toiminnassa tarvittava määrän polttoaineita. Polttoainesäiliöiden tulee olla polttoaineiden varastointiin tarkoitettuja, kaksoisvaipallisia ja ylitäytönestimellä varustettuja lukittavia säiliöitä. Säiliöt tulee sijoittaa alueelle rakennettavalle murskauslaitoksen suoja-alueelle tai erikseen rakennettavalle tukitoiminta-alueelle. (VNA 800/2010 9, 12 §, YSL 7, 16, 17, 52 §, VNA 800/2010 9 §, VNA 713/2014 15 §)

20. Käytettäessä alueella sellaisia murskauslaitoksia, jotka eivät sisällä polttonesteitä, on maaperä tiivistettävä murskauslaitoksen alla niissä kohdissa, joista maahan on mahdollista päästä öljy-yhdisteitä. Mikäli alueella käytetään omalla polttomoottorilla toimivia, polttoainetta mukanaan kuljettavia liikkuvia murskauslaitoksia, tulee maaperä tiivistää koko laitoksen kohdalla. (YSL 7, 16, 17, 52 §, VNA 800/2010 9, 12 §, VNA 713/2014 15 §)

21. Maaperän tiivistämisessä tulee käyttää riittävän vahvaa HDPE-kalvoa tai muuta vastaavaa rakennetta, joka estää öljy-yhdisteiden pääsyn pohjaveteen. Tiivistetyllä alueella maanpinta tulee muotoilla ja reunat korottaa niin, että mahdolliset polttonestevuodot ja alueelle satava vesi eivät pääse valumaan alueen ulkopuolelle. Sellaiset tiivistetyt alueet, joilla varastoidaan tai käsitellään polttonesteitä, tulee lisäksi varustaa sadeveden keräilykaivolla tai muulla järjestelmällä, jonka avulla alueelle kertyvä vesi voidaan tarvittaessa poistaa alueelta. Tiivistetyiltä alueilta tyhjennettävä sadevesi on toimitettava käsiteltäväksi sellaiselle vastaanottajalle, jolla on ympäristönsuojelulain mukainen lupa vastaanottaa ko. jätettä. (YSL 7, 16, 17, 52 §, VNA 800/2010 9, 12§, VNA 713/2014 15 §)

22. Ennen laitoksen sijoittamista alueelle valvontaviranomaiselle on esitettävä em. maaperäsuojaukseen koskevat tarkemmat suunnitelmat rakennusmateriaaleineen ja mitoituslaitteineen sekä suojausrakenteiden rakentamisaikataulu. Alueella on pidettävä tarkastus ennen rakenteiden peittämistä. Murskaamo tulee sijoittaa mahdollisimman kauas tutkitusta vedenotto paikasta. (YSL 7, 16, 17, 52 §, VNA 800/2010 9, 12 §, VNA 713/2014 15 §)

23. Jätevesien maahanimeytys on kielletty. Kaikki jätevedet on johdettava umpisäiliöön ja toimitettava käsiteltäväksi sellaiselle vastaanottajalle, jolla on ympäristönsuojelulain mukainen lupa vastaanottaa ko. jätettä. (VNA 800/2010 9 §, YSL 7, 16, 17, 52 §, VNA 800/2010 9, 12 §, VNA 713/2014 15 §)

Jätehuoltoa koskevat lupamääräykset

24. Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toiminta-alueen jätehuolto siten, että jätteistä tai jätehuollosta ei aiheudu maaperän, pintavesien tai kaivojen pilaantumista, ympäristön roskaantumista, epäsiisteyttä, yleisen turvallisuuden heikentymistä eikä haittaa terveydelle tai ympäristölle. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 11 §, JL 13, 15, 16, 17, 72 §, JA 7, 9 §, YSL 7, 16, 17, 52, 58 §, VNA 713/2014 15 §)

25. Toiminnassa on huolehdittava, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Muodostuvista jätteistä on pidettävä kirjaa, josta ilmenee jätteen määrä, laatu sekä toimintusaika ja -paikka. Jätteitä ei saa haudata alueelle. Jätteet, joita ei voi kierrättää tai käyttää uudelleen, on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jon-

ka ympäristöluvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto. (VNA 800/2010 11 §, JL 13, 15, 16, 17, 72 §, JA 7, 9 §, YSL 7, 16, 17, 52, 58 §, VNA 713/2014 15 §)

26. Vaaralliset jätteet tulee merkitä ja pitää erillään muista jätteistä omissa astioissaan niille varatussa tiivispohjaisessa, katetussa ja reunakorokkeella varustetussa tilassa. Vaarallista jätettä ei saa varastoida alueella toimintajaksojen ulkopuolella. Vaarallisten jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenee valtioneuvoston asetuksen jätteistä (179/2012) mukaiset tiedot vaarallisista jätteistä. Vaaralliset jätteet on toimitettava hyödynnettäviksi tai käsiteltäväksi vähintään kerran vuodessa laitokseen, jonka ympäristöluvassa tällaisen jätteen vastaanotto on sallittu. (VNA 800/2010 11 §, JL 121 §, YSL 52, 58 §, VNA 713/2014 15 §)

27. Läjitettyt pintamaat tulee hyödyntää alueen maisemoinnissa maa-aineslupan mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on noudatettava valtioneuvoston asetuksen kaivannaisjätteistä säädöksiä, arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätehuolto-suunnitelmaa vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle. (MAL 16 b §, MAA 5 a §, YSL 1144, VNA 190/2013 4 §)

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat lupamääräykset

28. Päästöjä olennaisesti lisäävän häiriön tai vian sattuessa korjaustoimiin on ryhdyttävä viipymättä. Alueelle on varattava vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta, nopeasti ja helposti saatavilla olevaan paikkaan alkusammutuskalustoa ja kemikaalivuotojen torjuntaan soveltuvaa materiaalia ja kalustoa. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 15, 16, 17, 52 §, VNA 713/2014 15 §, JL 13 §)

29. Alueella työskentelevällä henkilökunnalla on oltava tiedossaan toimintaohjeet onnettomuus- ja vahinkotilanteiden varalta. (VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 15, 52 §, VNA 713/2014 15 §)

30. Alueella mahdollisesti tapahtuvissa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavissa vahinkotilanteissa asianmukaisesti ja tarpeellisiin toimenpiteisiin päästöjen syntymisen, niiden edelleen leviämisen ja enempien vahinkojen estämiseksi sekä ympäristön tilan ennallistamiseksi on ryhdyttävä välittömästi. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 14, 52 §, VNA 713/2014 15 §)

31. Kaikista polttoneste- ja kemikaalivuodoista ja muista onnettomuuksista, joista saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Polttoneste- ja kemikaalivuodoista on lisäksi ilmoitettava Lapin pelastuslaitokselle, Lapin ELY-keskukselle ja vesilaitokselle. (MAL 11 §, MAA 6 §, YSL 7, 16, 17, 52, 123, 134 §, VNA 713/2014 15 §)

Toiminnan tarkastamista, tarkkailua ja raportointia koskevat lupamääräykset

32. Maa-aineslupanhaltijan tulee vuosittain tammikuun 31 päivään mennessä ilmoittaa otetun aineksen määrä ja laatu sähköisesti NOTTO-tietokantaan. (MAL 23 §, MAA 9§)

33. Lupaviranomainen perii luvan tarkastamisesta ja valvonnasta aiheutuneet kulut kunnassa vahvistetun taksan mukaisesti. Mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti lupaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti. (MAL 23 §, MAA 9§)

34. Alueelle on asennettava vähintään yksi pohjavesiputki, jonka ns. putkikortti (pohjavesiputken tiedot ja sijaintikartta) on toimitettava valvontaviranomaiselle sekä ELY-keskukselle heti asennuksen jälkeen. (VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 8, 16, 17, 49, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

35. Pohjaveden pinnan taso tulee mitata kaikista havaintoputkista säännöllisesti neljä kertaa vuodessa. Mittaustulos, mittauspäivämäärä, mittaaja sekä pohjavesiputken tiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ja Lapin ELY-keskukselle heti mittauksen jälkeen. (VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 8, 16, 17, 49, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

36. Pohjaveden laatua on seurattava vuosittain kesäkuussa otettavasta vesinäytteestä. Samalla tulee mitata pohjaveden pinnankorkeus. Vesinäytteestä tulee määrittää pH, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, väri, KMnO₄, haju sekä polttoainehiilivedyt (määritysraja 50 µg/l) ja mineraaliöljyt. Pohjaveden laatu-tiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle ja Lapin ELY-keskukselle tulosten valmistumisen jälkeen. Näytteenottajan tulee olla pohjavesinäytteenottoon sertifioitu tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtynyt näytteenottaja. Määritystulosten lisäksi tarkkailuraportista tulee ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, pohjavesiputken tiedot, määrittelyn tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi. (VNA 800/2010 12 §, YSL 7, 8, 16, 17, 49, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

37. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava toimintansa päästöjä ja ympäristövaikutuksia ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Mahdollisista toiminnan aiheuttamasta haitasta koskevista yhteydenotoista ja valituksista tulee ilmoittaa Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 12, 13 §, YSL 7, 8, 16, 17, 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

38. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta. Edellisen vuoden vuosiyhteenvedo toiminnasta tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain 31.1. mennessä. Ympäristönsuojelun yhteenvedon perusteena olevat asiakirjat on säilytettävä vähintään viimeiseltä kuudelta vuodelta viranomaisen nähtäväksi. Vuosiyhteenvedosta tulee käydä ilmi vähintään seuraavat tiedot:

- tiedot toiminta-ajoista sekä murskauspäivien lukumäärästä (pv)
- tiedot murskatun maa-aineksen määrästä (t/a)
- tiedot alueella vuodenvaihteessa välivarastoituna olevan murskeen määrästä (t)
- tiedot vuoden aikana alueelta edelleen toimitetun murskeen määrästä (t/a)
- tiedot toiminnasta syntyneistä jätteistä ja niiden edelleen toimittamisesta
- tiedot käytettyjen polttoaineiden laadusta ja määrästä (t/a)
- tiedot päästöjä aiheuttaneista häiriötilanteista ja vahinko- tai onnettomuustapauksista sekä niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä, ellei asiasta ole raportoitu jo aiemmin
- tiedot mahdollisista melu- ja hiukkasmittauksista, niiden tuloksista sekä niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä, ellei tuloksia ole raportoitu jo aiemmin. (YSL 52, 58, 62 §, VNA 800/2010 13 §, VNA 713/2014 15 §, JL 12, 118, 119, 122 §)

Muut lupamääräykset

39. Asiattomien pääsy ajoneuvoilla toiminta-alueelle on estettävä lukittavalla puomilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä ja alue on niiltä osin aidattava, missä on pu-

toamisvaara. Toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta on huolehdittava niin, ettei toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojenriski lisäännä. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 12 §, YSL 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §)

40. Laitokselle on nimettävä vastuuhenkilö onnettomuus- ja häiriötilanteita ja toiminnan seurantaan ja tarkkailua varten. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettavat valvontaviranomaiselle. Yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (MAL 11 §, MAA 6 §, VNA 800/2010 12 §, YSL 52, 62 §, VNA 713/2014 15 §, JL 141 §)

41. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että kaikki alueella toimivat urakoitsijat ovat tarpeellisilta osin tietoisia tässä päätöksessä annetuista lupamääräyksistä. (MAL 11 §, MAA 6 §, YSL 52 §, VNA 713/2014 15 §)

42. Luvanhaltijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan pysyvästä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä, toiminnan valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, kuten toiminnan supistamisesta, toiminnan laajentamisesta tai luvanhaltijan vaihtumisesta. (MAL 11 §, MAA 6 §, YSL 62 §, VNA 713/2014 15 §)

43. Ennen maa-ainesten ottamistoiminnan tai lupa-ajan päättymistä luvanhaltijan on pyydettävä kunnan valvontaviranomaista pitämään alueella lopputarkastus. (MAL 11 §, MAA 6, 7 §)

44. Ottamistoiminnan päätyttyä toiminta-alue tulee maisemoida mahdollisimman hyvin ympäristöön sopivaksi ja ottamisalueen reunat tulee loiventaa vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen maisemointiin ei saa käyttää muualta tuotuja maa-aineksia ilman ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyntää. Ottamisalueelle mahdollisesti rakennetut turvarakenteet on poistettava. Ottamistoiminnan yhteydessä syntyneet kaivannaisjätteet on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä ottamisalueen maisemoinnissa. Ottamisalueelle ei saa jäädä maa-ainekasojia ja tiivistyneet tienpohjat sekä varastokasojen pohjat tulee pehmentää. Ottamisalueelle tulee istuttaa alueelle ominaisia puuntaimia 2 500 kpl/ha. (MAL 10, 11 §, MAA 6 §, YSL 52, 94 §, VNA 713/2014 15 §, JL 72 §)

45. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialaansa liittyvien parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden ja toimintatapojen kehittymistä ja otettava niitä soveltuvin osin käyttöön, jos näin voidaan vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa. (YSL 8, 52 §, VNA 713/2014 15 §)

RATKAISUN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-ainelain (555/1981) 6 §:n mukaan lupa aineiden ottamiseen on myönnettävä, jos ottaminen ei ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainelain 3 §:ssä säädetään aineiden ottamisen rajoituksista. Maa-ainesten ottamisesta ei saa aiheutua 1) kauniin maisemankuvan turmeltumista, 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, 3) huo-

mattavia tai laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella on lisäksi katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmelle kaupunki- tai maisemakuvaa. Maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeeltä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Yleiset perustelut lupapäätökselle

Ottamistoiminta ei aiheuta kauniin maisemankuvan turmeltumista eikä luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista. Alueella ei ole havaittu merkittäviä luontoarvoja, joten maa-ainestenotto ei aiheuta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Alueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita eikä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettua kulttuuriympäristöä eikä alueella tai sen läheisyydessä ole inventoitu arvokkaita perinnemaisemakohteita. Alueella ei ole muita luonnonsuojelulain, uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin eläin- ja kasvilajien havaintopaikkoja. Toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä on inventoituja muinaismuistolain mukaisia kohteita.

Alueella ei ole kuntatason kaavoja. Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Lisäksi toiminta-alue on maakuntakaavassa merkitty sijaitsevan tärkeällä tai vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Alue sijaitsee 2-luokan pohjavesialueella. Lupapäätöksessä on veloitettu jättämään pohjaveteen riittävä suojakerros, polttoaineiden käsittelystä on päätöksessä annettu määräykset sekä alueelle rakennettavasti murskausalueesta. Toiminnasta ei siten aiheudu pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Alue ei sijoitu rantavyöhykkeelle.

Kun toiminnassa noudatetaan ottamissuunnitelmassa esitettyä ja lupamääräyksissä vaadittuja suojaustoimia, ei ottamistoiminta aiheuta vaaraa asukkaille tai ympäristölle.

Asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä maa-ainesten ottaminen ole riskitilassa maa-ainelain 6 §:ssä säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten kanssa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset perustelut

Lupaharkinnan perusteet

Ympäristönsuojelulain mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta raskautta.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on myös, että toiminnan sijoittamisessa noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 11 §:ssä säädetään. Ympäristönsuojelulain 12 § 1 mom mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin kohdan 2 mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset.

Valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) on annettu mm. määräys toiminnan sijoittumisesta (3 §), ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta (4 §) ja meluntorjunnasta (6 §). Asetusta sovelletaan vähimmäisvaatimuksena silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

Valtioneuvosto on antanut päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) ja sen mukaan ohjeena on mm., että asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7:00–22:00) 55 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla vastaava ohjearvo 45 dB. Jos melu on luonteeltaan impulssimaista / kapeakaistaista, laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoon. Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 mukaisessa toiminnassa melutason ohjearvot ovat sitovia raja-arvoja.

Luvan myöntämisen edellytykset

Kun otetaan huomioon toiminta-alue ja sen ympäristön tila ja käyttö, murskauksesta sekä maa-aineksen varastoinnista, tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta raskautta.

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 3 § mukaan kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-

asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 m. Tukitoiminta-alue voidaan sijoittaa vähintään 100 m etäisyydelle häiriintyvistä kohteista. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 3 km ja lomarakennukset noin 3,5 km etäisyydellä toiminta-alueelta. Toiminta ei sijoitu asetuksen vastaisesti.

Alueella ei ole kuntatason kaavoja. Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Lisäksi toiminta-alue on maakuntakaavassa merkitty sijaitsevan tärkeällä tai vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.

Alueella tai sen läheisyydessä ei havaittu luonnonsuojelulain, uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin eläin- ja kasvilajien havaintopaikkoja.

Lupamääräysten yksityiskohtaiset perustelut

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

Lupahakemuksessa esitettyä kokonaisottomäärää ei saa ylittää. Jos toiminnassa ylitetään vuosiottomäärä, tulee siitä ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle. (Lupamääräys 1)

Ottamisalueelta irrotettujen maa-ainesten murskausmäärää ei saa ylittää (lupamääräys 2).

Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta rajoista ei ole epäselvyyttä eikä toiminta laajene naapurikiinteistöjen puolelle tai laajemmalle alueelle kuin ottamissuunnitelmassa on esitetty. Ottamisalueen sekä alimman ottamistason merkitseminen on tärkeää lupamääräysten seurannan kannalta. (Lupamääräykset 3-5)

Ottamisalueen pohjaveden pinnantasoa tulee seurata säännöllisesti, jotta epäselvyyttä suojaetäisyydestä pohjaveden pintaan ei ole. Luvanhaltijan tulee aina olla selvillä pohjaveden pinnantasosta. (Lupamääräykset 4-5)

Määräys on tarpeen työturvallisuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi. Määräyksellä estetään alueella kulkijoille mahdollisesti aiheutuva vaara. (Lupamääräys 6)

Ympäristöluvassa voidaan erityisistä syistä sallia kuormaus ja kuljetus lauantaisin klo 7.00–18.00 välisenä aikana. Hakija ei ole esittänyt sellaisia syitä, jotta toiminta lauantaisin voitaisiin sallia. Kaikki melua aiheuttava toiminta on kielletty sunnuntaisin ja arkipyhinä. (Lupamääräys 7)

Törmäpääskyjen mahdollinen pesintä alueella on huomioitava maa-ainesten ottamisen ja maa-aineksen murskaamisen aikana. Törmäpääsky on luonnonsuojelulailla (9/2023) rauhoitettu erittäin uhanalainen ja kiireellisesti suojeltava lintulaji. Törmäpääskyn pesien vahingoittaminen ja pesinnän häiritseminen on kielletty luonnonsuojelulain 70 §:n ja lintudirektiivin nojalla. (Lupamääräys 8)

Kieltoon maa-aineksen tuontiin Ulko-Salonahon pohjavesialueen ulkopuolelta ennalta ehkäistään epäpuhtaiden maa-ainesten käsittelystä mahdollisesti aiheutuvaa maaperän ja pohjaveden muutoksia tai pilaantumista. Määräyksellä varmistetaan myös, ettei alueelle muodostu ylijäämämaiden läjitysalueita tai kaatopaikkaa. (Lupamääräys 9)

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 6 § määrittää vähimmäisvaatimukset meluntorjunnasta. Melua koskevilla määräyksillä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa eikä naapuruussuhdelain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta räsitystä melusta. (Lupamääräykset 10-14)

Toiminnalle sallitut melutasot perustuvat valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista (993/1992). Ohjearvojen mukaan päiväaikainen (klo 7.00–22.00) tai yöaikainen (klo 22.00–7.00) melun A-painotettu keskiäänitaso ei saa ylittää ulkona pihalueella mitattuna lupamääräyksen mukaisia raja-arvoja. Melutason jäädessä alle valtioneuvoston päätöksen ohjearvojen, ei melua yleensä pidetä kohtuuttomana rasituksena eikä terveyshaitan vaaraa aiheuttavana (Lupamääräys 10).

Ympäristöön aiheutuvan melutason minimoimiseksi ja viereisten alueiden toimijoiden yhteismeluvaikutuksen pienentämiseksi, tulee murskauksen järjestämisessä kiinnittää huomiota murskausaseman sijoittamiseen mahdollisimman alas louhoksessa ja sijoittamalla murskausasema louhintarintauksen läheisyyteen, jolloin rintuus vaimentaa melun leviämistä. Lisäksi murskausaseman melun leviämistä tulee vaimentaa sijoittamalla murskausaseman läheisyyteen varastokasoja melusteiksi. (Lupamääräykset 11-13)

Murskausaseman sijoittelu sekä varastokasojen käyttö melusteina ovat edullisia ja tehokkaita keinoja torjua melua. Elleivät edellä mainitut toimenpiteet ole riittäviä sallitun melutason saavuttamiseksi, voidaan toiminnasta aiheutuvaa melutasoa vähentää edelleen mm. kumituksilla tai koteloinneilla. (Lupamääräykset 11-13)

Ottaen huomioon toiminnan luonne ja sen sijaintipaikka, ei toiminnasta aiheutuvasta melusta ennalta arvioiden uskota aiheutuvan naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta räsitystä tai terveyshaittaa. Melun määrää ja leviämistä koskevien selvitysten puuttuessa ja hakemuksesta jätettyjen muistutusten vuoksi, luvan haltija tulee teettää melumittaus seuraavalla murskauskerralla ja ryhtyä toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi, mikäli siihen ilmenee erityistä tarvetta. Lupaviranomainen voi myöhemminkin velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan melumittauksia ja antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä. (Lupamääräykset 14)

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 4 §:ssä yksilöidään vaatimuksia ilmaan joutuvien päästöjen rajoittamiseksi. Määräykset ovat tarpeen pöly- ja hiukkaspäästöjen ehkäisemiseksi, leviämisen rajoittamiseksi sekä naapureille aiheutuvan terveys- ja viihtyvyys ehkäisemiseksi. (Lupamääräykset 15-16)

Toiminnanharjoittajalla on käytettävissään useita vaihtoehtoisia keinoja haitallisen pölyn määrän vähentämiseksi. Ellei haitallista pölyämistä voida muutoin estää (esim. kovalla tuulella), tulee toiminta tilapäisesti keskeyttää. (Lupamääräykset 15-16)

Ottaen huomioon toiminnan luonne ja sijaintipaikka, ei toiminnasta aiheutuvasta pölystä ennalta arvioiden uskota aiheutuvan naapuruussuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta räsitusta tai terveyshaittaa. Em. johdosta toiminnanharjoittajalle ei ole katsottu tarpeelliseksi antaa pölyn määrää tai sen leviämistä koskevia mittausvelvoitteita. Pölyn määrää ja leviämistä koskevien selvitysten puuttuessa katsotaan kuitenkin perustelluksi varata mahdollisuus edellyttää toiminnanharjoittaja selvittämään asiaa myöhemmin sekä ryhtymään toimenpiteisiin pölynhaittojen vähentämiseksi, mikäli siihen ilmenee erityistä tarvetta. (Lupamääräys 17)

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 9 § määrittää vähimmäisvaatimukset maaperän ja pohjaveden suojelusta. Polttonesteiden maahan pääsy aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Polttonesteiden varastoinnilla asianmukaisissa säiliöissä, säiliöiden sijoituspaikan suojarakenteilla sekä polttonestesäiliöiden teknisillä ratkaisuilla ennalta ehkäistään ympäristön pilaantumista. (Lupamääräykset 18-22)

Huoltoja ja korjauksia koskevalla määräyksellä vähennetään maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskiä ja haittaa terveydelle tai ympäristölle sekä ehkäistään roskaantumista (lupamääräys 18).

Kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty (lupamääräys 23).

Jätelain mukaan jätteitä on käsiteltävä ja jätehuolto järjestettävä hallitusti ja niin, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätehuoltoa koskevilla lupamääräyksillä varmistetaan jätteiden lainmukainen ja asianmukainen käsittely sekä ennalta ehkäistään maaperän ja pohjaveden pilaantumista ja terveyshaitan synnyn vaaraa. (Lupamääräykset 24-27)

Jätelain mukaan vaarallisten jätteiden siirroista on laadittava siirtoasiakirja (lupamääräys 26).

Kaivannaisjätteet tulee varastoida ja käsitellä kaivannaisjätehuoltosuunnitelman mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle. (Lupamääräys 27)

Nopealla häiriötilanteiden korjaamisella vähennetään haitallisia ympäristövaikutuksia ja ennalta ehkäistään ympäristön pilaantumista. Varautumisella ennalta vahinkotilanteisiin (mm. ohjeistuksen ja tarvittavan välineistön avulla) ja nopealla torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisellä ennalta ehkäistään päästöjä ympäristöön ja vähennetään onnettomuus- ja vahinkotilanteissa syntyviä vahinkoja. (Lupamääräykset 28-31)

Lupamääräyksellä varmistetaan tiedonkulku viranomaisille ja mahdollistetaan asianmukaisten varotoimenpiteiden toteutuminen sekä torjunta- ja ennallistamistoimenpiteiden toteutuminen ja valvonta tilanteissa, joissa ympäristölle on aiheutunut tai saattanut aiheutua poikkeuksellisen suurta haittaa (Lupamääräys 31).

Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain ilmoittaa otetun aineksen määrä ja laatu NOTTO-tietojärjestelmään (lupamääräykset 32-33).

Luvan hakija tai haltija on velvollinen suorittamaan ottamissuunnitelman tarkastamisesta sekä ottamistoiminnan valvonnasta kunnalle maksun. Maksujen perusteet määritellään kunnan hyväksymässä taksassa. (Lupamääräys 32-33)

Vedenlaadun ja pohjavedenpinnan korkeuden seurannalla selvitetään toiminnan mahdollisia vaikutuksia pohjaveteen ja varmistetaan, että pohjavedenpinnan päälle jää riittävän suojakerros (lupamääräykset 34-36).

Lupamääräykset seurantatulosten toimittamisesta valvontaviranomaiselle on annettu toiminnan valvonnan järjestämiseksi ja helpottamiseksi (lupamääräykset 37-38).

Toiminnan tarkkailua koskevalla määräyksellä ennalta ehkäistään häiriö- ja vahinkotilanteista aiheutuva ympäristön pilaantumista. Raportointia koskevilla määräyksillä varmistetaan valvontaviranomaisen tiedonsaanti ja helpotetaan luvanvaraisen toiminnan valvontaa. Tietojen perusteella seurataan toiminnan lainmukaisuutta sekä mahdollista luvan uusimisen tarvetta. (Lupamääräykset 37-38)

Laitoksen valvonnalla ja hoidolla varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu ympäristön pilaantumista, roskaantumista tai viihtyisyyden vähentymistä. Vastaavan hoitajan nimeäminen helpottaa myös yhteydenpitoa lupaviranomaisen kanssa ja toiminnan valvontaa. (Lupamääräykset 39-41)

Luvanhaltija vastaa, siitä että toimintaa alueella harjoitetaan annetun lupapäätöksen mukaisesti. Mikäli luvanhaltija ei itse harjoita toimintaa alueella, tulee luvanhaltijan huolehtia, että kaikkia alueella toimivat tahot ovat tietoisia toimintaa koskevista lupamääräyksistä. (Lupamääräys 39-41)

Luvanhaltija on velvollinen ilmoittamaan valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista toiminnan luonnetta olennaisesti muuttavista tapahtumista (lupamääräys 42).

Maa-aineslain 10 §:n nojalla myönnetyn luvan voimassaoloajan aikana luvan haltijan on toteutettava myös kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet. (lupamääräys 43-44).

Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, ettei toiminnan lopettamisen jälkeen toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, yleisen turvallisuuden heikentymistä, roskaantumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta yleisen tai yksityisen edun loukkausta (lupamääräys 43-44).

Ympäristöluvanvaraisessa toiminnassa on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Velvollisuus käyttää parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskee myös jo toimintansa aloittaneita laitoksia ja toiminnanharjoittajan tulee ottaa käyttöön päästöjä vähentävää uutta tekniikkaa, mikäli sellaista on kohtuullisin kustannuksin saatavilla (lupamääräys 45).

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MAHDOLLISESTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Destia Oy hakee maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista oikeutta aloittaa toiminta lupamääräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluiksi hakija esittää, mm. ettei toiminta sijoitu erityisen luonnon-tilaiselle alueelle ja etäisyys asutukseen on riittävä. Toiminnassa noudatetaan lupapäätöksiä ja niiden ehtoja. Toiminta ei vaaranna yksityisiä tai yleisiä etuja. Toiminnan lykkääntyminen mahdollisen valitusprosessin ajaksi sen sijaan voi aiheuttaa hakijalle merkittävää liiketaloudellista haittaa.

Maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja hakijan pyynnöstä määrätä, että päätöstä voidaan noudattaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, kun hakija on asettanut luvassa määrätyn vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen tai mahdollisten vahinkojen korjaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Lupa toiminnan aloittamiselle myönnetään. Lupaviranomainen katsoo, ettei aloituslupan myöntäminen tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Hakemuksen mukainen toiminta-alue sijaitsee 2-luokan pohjavesialueella ja ottamisalueen lopullinen maisemointitoiminta on tärkeä saada aloittaa mahdollisimman pian.

MAKSUT JA VAKUUDET

Tarkastusmaksu

Maa-aineslupahakemuksen tarkastusmaksu on **510 €**.

Maksu määräytyy ympäristölautakunnan 13.12.2023 hyväksymän maa-ainestaksan mukaisesti. (MAL 23 §)

Valvontamaksu

Vuosittainen maa-ainestenoton valvontamaksu määräytyy kulloinkin voimassa olevan taksan mukaan. Vuoden 2025 valvontamaksu on **470 €** ja se peritään tarkastusmaksun yhteydessä. (MAL 23 §)

Ympäristölupamaksu

Ympäristölupamaksu on **510 €**.

Maksu määräytyy ympäristölautakunnan 29.1.2025 hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti. Taksan 3 §:n mukaan siirrettävän murskaamon ym-

päristölupamaksu on 1 120 €. Maa-ainestaksan mukaan maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyssä myönnettävästä ympäristöluvasta peritään ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesta lupakohtaisesta maksusta puolet (2.3 §). (MAL 23 §, YSL 205 §)

Vakuus

Luvan saajan on ennen luvanmukaisen toiminnan aloittamista asetettava **33 000 €** suuruinen hyväksyttävä vakuus **Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnalle** ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalle. Vakuutena voidaan pitää pankki- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkaista takausta. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 12 kk tämän päätöksen voimassaoloajan jälkeen. Luvan haltijan tulee huolehtia vakuuden voimassaolosta. (MAL 12 §, YSL 61 §)

Lupapäätöksen saatua lainvoiman aloittamisoikeudelle määrätty **33 000 €** vakuus muutetaan koko toiminnan aikaiseksi vakuudeksi, jonka tulee olla voimassa vähintään yhden vuoden tämän päätöksen voimassaoloajan jälkeen. Vakuus palautetaan vasta hyväksytyin lopputarkastuksen jälkeen. (MAL 12 §)

VASTAUS LAUSUNTOHIN

Luparatkaisun perusteluosassa ilmenevillä perusteilla luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa. Annetut lausunnot sekä muistutus on otettu huomioon luparatkaisussa ja lupamääräyksissä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo

Lupa myönnetään määräajaksi viideksi (5) vuodeksi. Päätös on voimassa 1.8.2030 saakka.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Mikäli asetuksella annetaan tätä lupaa ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkastamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella 6.6.2025.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)
Maa-aineslaki (555/1981)
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun asetuksen muuttamisesta (314/2017)
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011)
Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvoista (480/1996)
Jätelaki (646/2011)
Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)
Valtioneuvoston päätös ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteidien pakkaamisesta ja merkitsemisestä (659/1996)
Muinaismuistolaki (295/1963)
Ympäristölautakunnan 13.12.2023 hyväksymä maa-ainestaksa
Ympäristölautakunnan 29.1.2025 hyväksymä ympäristösuojeluviranomaisen taksa

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös kirjallisena ja sähköpostitse

Hakija

Päätös sähköpostitse

Lapin ELY-keskus

Meri-Lapin terveydensuojeluviranomainen

Ilmoitus päätöksestä

Ilmoitus päätöksen antamisesta toimitetaan niille, joille on erikseen annettu tieto asian vireilläolosta.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla ja sanomalehdessä

Päätöksestä ilmoitetaan Tervolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla sekä Tervola-lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä määrättyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 190, 191 §).

Valitusosoitus on pöytäkirjanotteen liitteenä.